

Yhteistoimintaneuvotteluiden lopputuloksen vahvistaminen

Kaupunginhallitus 06.10.2025 § 243

Kuntien yhteistoiminnasta annetun lain 4 §:n 1 momentin mukaan työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään sellaiset asiat, jotka koskevat henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita ja taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavia osa-aikaistamisia, lomauttamisia tai irtisanomisia.

Taustaa

Uusi eläinlääkintähuoltolaki velvoittaa kunnat määrittämään eläinlääkinnän tarjottavat palvelut todellisen tarpeen mukaan ja huomiomaan entistä paremmin yksityinen palveluntarjonta. Uusi laki astuu voimaan 1.1.2026. Ympäristöpalvelujen talousarvioehdotus vuodelle 2026 on 7,2 % suurempi kuin edellisvuonna, eikä talousarvio pysy vastuukunnan asettamassa talousarvioraamissa. Päivitetyn resurssilaskelman sekä eläinlääkäreiltä saadun palautteen perusteella päiväaikaisia työtehtäviä on nykyisiin resursseihin nähden liian vähän. Tämä heikentää muun muassa sijaisten saatavuutta, mikä puolestaan vaikeuttaa lakisääteisen päivystyksen järjestämistä. Näistä edellä mainituista syistä Viitasaaren kaupunki ympäristöpalvelujen vastuukuntana käynnistää muutosneuvottelut eläinlääkinnän osalta.

Suunniteltu aikataulu

Muutosneuvottelut aloitetaan 13.10.2025. Lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (449/2007) mukaan, mikäli työnantajan harkitsema irtisanominen, osa-aikaistaminen tai 90 päivää pidempi lomauttaminen kohdistuu vähintään kymmeneen työntekijään, työnantajan katsotaan täyttäneen neuvotteluelvoitteensa, kun neuvotteluja on käyty vähintään kuuden viikon ajanjaksona niiden alkamisesta lukien, ellei muutosneuvotteluissa toisin sovita. Tavoitteena on saada muutosneuvottelut päätökseen 10.11.2025 mennessä.

Kaupunginhallitus käsittelee muutosneuvotteluiden lopputuleman kokouksessaan 17.11.2025. Tämän jälkeen toimivaltaiset viranomaiset toimeenpanevat muutosneuvotteluiden tuloksen erillisillä päätöksillä, jotka annetaan asianosaisille tiedoksi. Muutosneuvottelu korvaavat lain mukaisesti erilliset asianosaisten kuulemiset. Muutokset palvelussuhteisiin astuvat voimaan irtisanomisajan jälkeen, ellei yksittäistilanteessa asianosaisten kanssa esim. tehtävämuutoksesta toisin sovita. Mahdolliset irtisanomisajat määräytyvät KVTES:n mukaan.

Alustava arvio henkilöstövaikutuksista

Kuluvana vuonna tilanne on kärjistynyt niin, että eläinlääkäreillä on kilpailua päiväaikaisista potilaista, eivätkä pitkäaikaiset sijaiset ole enää jatkaneet työskentelyä Viitasaaren kaupungilla. Palautetta on tullut päivystysten hiljaisuudesta: arkipäivystyksissä ei välttämättä ole yhtään matkaa ja viikonloppuna on saattanut olla yksittäisiä keikkoja. Tällä hetkellä eläinlääkinnässä on KVTES:n suositusta tiheämpi päivystystiheys 1:4, kun suositus on enintään 1:5. Päivystyksen välimatkat pitenisivät, mikä voisi johtaa yksittäisten eläinten hoidon viivästymiseen. Kuitenkin suositus

kiireellisen eläinlääkäripalvelun saatavuudesta 3h sisään olisi edelleen valtaosin saavutettavissa päivystyskäyntien pienen määrän takia. Alustavan arvion mukaan mahdollinen vähennystarve on 1,3 – 2 henkilötyövuotta riippuen mm. vastaavan tehtävien järjestelyistä.

Eläinlääkinnässä työskentelee tällä hetkellä yhteensä 8.3 htv.

Oikeudellinen tausta päätösehdotukselle

Kaupunginhallitus vastaa kuntalain 39 § mukaisesti kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Hallintosäännön 22 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa virka- ja työehtosopimusten harkinnanvaraisten määräysten sekä palkkauspolitiikan perusteiden hyväksymisestä, pääsopimuksen ja työehtosopimuksen mukaisten paikallisneuvottelujen sekä kunnan viranhaltijain neuvotteluoikeudesta annetun lain mukaisten neuvottelujen tuloksen hyväksymisestä.

Lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa ja hyvinvointialueilla (449/2007) § 4 mukaan työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat:

- 1) henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan tai hyvinvointialueen palvelurakenteessa, kuntajaossa tai kuntien tai hyvinvointialueiden tai näiden välisessä yhteistyössä;
- 2) palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla ulkopuolisen työvoiman käytöstä tai liikkeen luovutuksesta johtuvia tai muita olennaisia henkilöstövaikutuksia;
- 3) henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia;
- 4) taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kaupunginhallitus tai aluehallitus tekee kaupungin- tai aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.

Lisätiedot: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, puh. 050 307 6114, helena.vuopionpera-kovanen@viitasaari.fi, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja Anni Riihimäki, puh. 044 459 7301, anni.riihimaki@viitasaari.fi tai ymparistopalveluiden palvelualuejohtaja Sari Flytkman, puh. 044 459 7385, sari.flytkman@viitasaari.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus

1. päättää käynnistää Viitasaaren kaupungin henkilöstöä koskevat muutosneuvottelut ympäristöpalveluiden palvelualueella (laki

työnanajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa ja hyvinvointialueilla 449/2007) 4 § mukaisesti talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027 – 2029 edellyttämien henkilöstövähennysten löytymiseksi. Neuvotteluesitys annetaan 7.10.2025 ja neuvottelut aloitetaan 13.10.2025.

2. nimeää työnantajan edustajiksi yhteistoimintaneuvotteluihin kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovasen, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja Anni Riihimäen, ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja Sari Flyktmanin ja toteaa, että neuvottelujen puheenjohtajana toimii kaupunginjohtaja.
3. pyytää neuvotteluiden sujuvuuden varmistamiseksi riippumatta yksittäisten henkilöiden poissaoloista pääsopijajärjestöjä JUKO ry:tä ja JHL ry:tä nimeämään neuvotteluun kaksi edustajaa kummastakin järjestöstä (esim. pääluottamusmiesedustaja ja varapääluottamusmiesedustaja).

Päätös Hyväksyttiin.

Merkitään pöytäkirjaan, että ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja Sari Flyktman esitteli asiaa kokouksessa ja oli paikalla kokouksessa klo 16:04 – 16:33.

Merkitään pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen esitteli asiaa kokouksessa.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Ote: palvelualuejohtajat, pääluottamusmiehet JUKO ry ja JHL ry

Kaupunginhallitus 17.11.2025 § 302
543/01.00.00/2025

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 6.10.2025 § 243 käynnistää ympäristöpalveluiden palvelualueella eläinlääkinnän henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut (laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa ja hyvinvointialueilla 449/2007) tuotannollisin ja taloudellisin perustein. Neuvottelujen tavoitteena oli käsitellä työnantajan suunnitelmaa mitoittaa eläinlääkinnän henkilöstö työmäärää vastaavaksi siten, että kunnan järjestämisvastuulla olevat eläinlääkintähuollon palvelut voidaan edelleen turvata 1.1.2026 voimaan astuvan eläinlääkintähuoltolain mukaisesti.

Työnantajaa neuvotteluissa edustivat kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja Anni Riihimäki ja ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja Sari Flyktman.

Kunta-alan pääsopijajärjestöt JUKO ry ja JHL ry nimesivät kumpikin neuvotteluihin kaupunginhallituksen pyynnön mukaisesti edustajansa. JUKO ry:tä edusti pääluottamusmiesedustaja Jani Paanila sekä ensimmäisessä neuvottelussa JHL ry:tä edusti Jukka Honkala.

Neuvottelukutsu luovutettiin henkilöstön edustajille 7.10.2025 ja neuvottelut käytiin aikavälillä 13.10.–10.11.2025.

Neuvotteluissa esiin tuodut työntekijöiden ehdotukset

Työnantaja on vastannut neuvotteluiden aikana työntekijöiltä tulleisiin näkemyksiin, kommentteihin ja ehdotuksiin. Varsinaisia toimenpide-ehdotuksia tilanteen ratkaisemiseksi ei ole työntekijäpuolelta annettu. Taloudellista säästöä on ehdotettu haettavaksi osin sijaisuuksien täyttämättä jättämisellä. Työntekijöiden kommentteissa vastustettiin erityisesti yhteen päivystysalueeseen siirtymistä.

Viimeisessä neuvottelussa työnantaja antoi tarkennetun neuvotteluesityksen, joka sisälsi kolme erilaista toteutusvaihtoehtoa ja joissa henkilöstövähennys oli 1,6–1,8 htv:tta. Toteutusvaihtoehtoihin ei ollut työntekijöiden edustajalla kommentoitavaa. Kaikkien vaihtoehtojen mukaan siirryttäisiin yhteen päivystysalueeseen.

Neuvottelutulos

Neuvottelujen lopputuloksena esitetään henkilöstön vähentämistä 1,6 htv:lla sekä siirtymistä yhteen päivystysalueeseen 2.1.2026 alkaen. Henkilöstöstä 3 htv:tta sijoitetaan Pihtiputaan vastaanotolle, 2 htv:tta Saarijärven vastaanotolle, 1 htv Karstulan vastaanotolle sekä säilytetään yksi kiertävän eläinlääkärin virka, jonka osuutta nostetaan nykyisestä 0,5 htv:sta 0,7 htv:een. Yhteen päivystysalueeseen siirtymisen seurauksena esitetään liittymistä Keski-Suomen maakunnalliseen päivystyssopimukseen myös tuotantoeläinpäivystyksen osalta, mikä tuo turvaa poikkeuksellisissa tilanteissa.

Näiden suunnitteilla olevien toimenpiteiden seurauksena työntekijöiden työehdoissa voi tapahtua muutoksia. Tarjolla oleva työ voi taloudellisista, tuotannollisista ja työnantajan toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvista syistä olennaisesti ja pysyvästi vähentyä. Tavoitteena on tarjota osaamista, koulutusta ja kokemusta vastaavaa työtä kaupungissa, jos se on mahdollista. Jos tarjotaan uutta tehtävää, eikä henkilö ota tarjottua muuta tehtävää vastaan, voidaan palvelussuhde joutua irtisanomaan taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla. Viimeksi mainitusta tilanteesta johtuen yhteistoimintaneuvotteluissa on käsitelty tämän vuoksi myös perusteita ja vaihtoehtoja ja yhtäältä myös mahdollisia vaihtoehtoja työvoiman käytön vähentämiselle ja työntekijöille aiheutuvien seurausten lieventämiseksi.

Henkilöstövaikutusten vähentämiseksi on mahdollista siirtää vastaavan eläinlääkärin tehtävät valvontaeläinlääkäriltä praktikolle (0,5 htv), osaaikaistaa eläinlääkäreitä tai tarjota praktikolle valvontaeläinlääkärin tehtävää, mikäli valvontaeläinlääkärin virka ympäristölautakunnassa perustetaan. Myös ensisijaisen toimipaikan vaihto toiselle vastaanotolle voi olla mahdollinen.

Perustelut

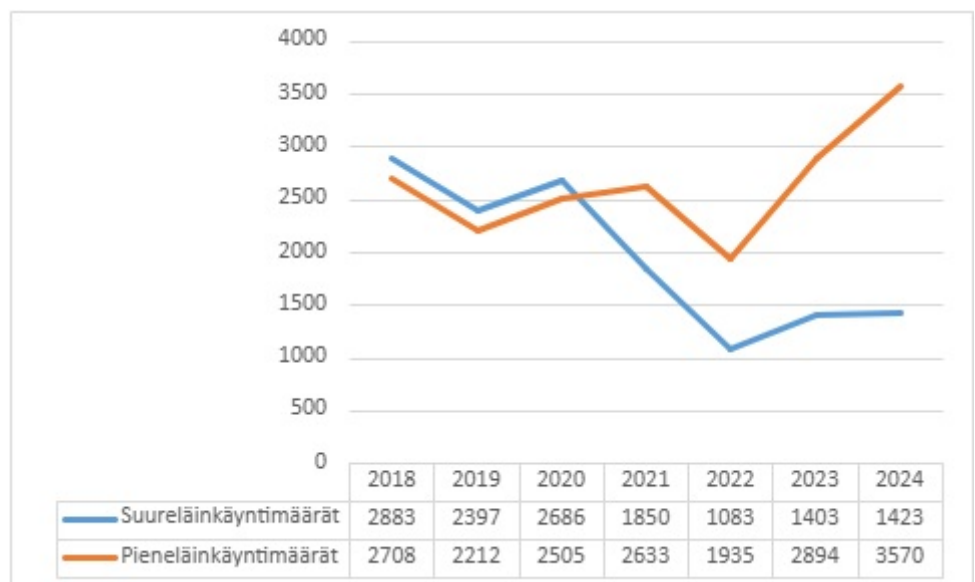
Eläinlääkinnän nykyinen virkamäärä on 8,3 henkilötyövuotta, mikä mahdollistaa tuotantoeläinpäivystyksen järjestämisen kahdella alueella. Tälle virkamäärälle ei kuitenkaan riitä päiväaikaisia töitä, mikä on aiheuttanut haasteita myös sijaisten saannissa vakinaisen henkilöstön virkavapaisiin. Tällä hetkellä vakinaisten virkavapaisista 1,5 htv:tta on täyttämättä henkilöstön pyynnöstä töiden määrän vähyyden vuoksi. Kunta maksaa kunnaneläinlääkärin virkapalkan ja eläinlääkäri perii asiakkailta toimenpidepalkkiot suoraan itselleen. Asiakasmäärä vaikuttaa siten suoraan eläinlääkärin kokonaisansioon, mutta myös työnkuvan mielekkyyteen. Henkilöstömäärän vähentäminen johtaa päivystysalueiden yhdistämiseen, sillä päivystystiheyttä eläinlääkäriä kohden ei voida nostaa

nykyisestä 1/4:stä. Suosituksen mukaan päivystystiheys voi olla korkeintaan 1/5:stä.

Päivystyksen saavutettavuudesta on säädetty eläinlääkintähuoltolain 10 §:ssä seuraavaa: "Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen tulee olla saatavilla palveluiden käyttäjien kannalta kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisella etäisyydellä maantieteelliset olosuhteet huomioon ottaen." Ruokaviraston ohjeistuksen mukaan päivystyksen vasteaika on 90 %:ssa tapauksia 3 tuntia sekä 90 % tapauksia 100 km. Nykyiset tuotantoeläinpäivystyksen käyntimäärät ovat keskimäärin noin 1,3 käyntiä vuorokautta kohden (vuoden 2024 toteuma). Käyntimäärissä on laskeva trendi. Pinta-alaltaan päivystysalue ei tule olemaan valtakunnallisesti tarkasteltuna poikkeuksellisen suuri. Pieneläinpäivystys on jo nykyisellään järjestetty maakunnallisesti ja palvelua tuotetaan Jyväskylän Evidenssiassa.

Päiväaikaisten käyntien osalta suurin muutos on tapahtunut tuotantoeläinkäyntien määrässä, missä käyntimäärät ovat laskeneet noin tuhannella käynnillä viiden vuoden takaisesta tasosta. Tuotantoeläinten osalta yksityinen palveluntarjonta on lisääntynyt vuodesta 2020 alkaen. Pieneläinkäynnit ovat kasvaneet noin 800 käynnillä, mutta kasvu perustuu vain vuoden 2024 poikkeuksellisen suureen käyntimäärään.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki astuu voimaan 1.1.2026. Ympäristölautakunnan on ennen lain voimaan astumista tehtävä päätökset kunnallisten eläinlääkäripalvelujen palveluvalikoimasta ja taksoista. Päätöksentekoa varten on tehty kartoitusta yksityisestä palveluntarjonnasta. Lakimuutos ei tule lisäämään kunnan eläinlääkinnän asiakkaita. Kunta on voinut tähän saakka vapaammin tarjota asiakkaille myös järjestämisvastuun ulkopuolisia palveluita ja subventoida palveluitaan niin, että on voinut houkutella asiakkaita yksityisiä halvemmilla hinnoilla. Uusi laki tulee puuttumaan epäreiluun kilpailuun ja siten asiakasmäärät eivät ennalta arvioiden tule lisääntymään.

Ympäristöpalveluissa säilytetään edelleen hyväksi koettu päivystysvapaajärjestelmä, jonka mukaan päivystysvapaita kertyy työehtosopimusta enemmän. Päivystystiheys laskee 1/4:stä 1/6,7:ään. Henkilöstövähennyksessä on huomioitava, että siirryttäessä yhteen päivystysalueeseen, päivystysvapaiden määrä virkaa kohden vähenee samalla, kun päivystysvuorojen määrä virkaa kohden vähenee. Samalla htv-määrällä päiväaikaista henkilöresurssia on siten enemmän käytössä. Koska eteläisellä alueella töitä on ollut tarjolla hieman jopa nykyistä resurssia enemmän, pystytään sinne jatkossa kohdistamaan enemmän päiväaikaista resurssia. Myös pohjoiselle alueelle pystytään edelleen turvaamaan päiviä, jolloin resurssia on käytössä enemmän ja pitempiä aikoja vaativat toimenpiteet voidaan kohdistaa näille päiville. Kiertävän eläinlääkärin resurssi tuo joustoa tilanteisiin, joissa tulee äkillisiä poissaoloja tai muita tarpeita.

Taloudellinen kustannusvähennys ympäristöpalveluiden talousarvioon on arviolta 180 000 - 200 000 euroa, jolloin ympäristöpalveluiden talousarvio pienenee edellisvuodesta.

Neuvottelujen päättäminen

Yhteistoimintavelvoite on täytetty työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa ja hyvinvointialueilla annetun lain 13 §:n edellyttämällä tavalla. Viimeisellä neuvottelukerralla 10.11.2025 yhteistoimintaneuvotteluiden osapuolet totesivat neuvottelut päättyneiksi ja päättivät esittää yhteistoimintaneuvotteluiden lopputuloksen kaupunginhallitukselle.

Työnantajan esitys henkilöstöä koskevista säästötoimenpiteistä on toimitettu työllisyyspalveluille. Työnantaja ohjaa ja tukee henkilöstöä tarvittavien työnhaku- ja koulutuspalveluiden piiriin pääsemisessä.

Jatkotoimenpiteet

Henkilötasolla tehtävät päätökset tehdään loppuvuoden 2025 aikana.

Yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksesta seuraavat taloudelliset vaikutukset huomioidaan ympäristöpalvelujen talousarvioehdotuksessa vuodelle 2026, joka viedään ympäristölautakunnalle hyväksyttäväksi.

Yhteen päivystysalueeseen siirtyminen sekä maakunnalliseen päivystyssopimukseen liittyminen viedään vahvistettavaksi ympäristölautakunnalle.

Oheismateriaali:

- Neuvotteluesitys 7.10.2025
- 13.10.2025 neuvottelun pöytäkirja ja liitteet **(ei julkinen)**
- 21.10.2025 neuvottelun pöytäkirja ja liitteet **(ei julkinen)**

- 10.11.2025 neuvottelun pöytäkirja ja liitteet (ei julkinen)
- Muutosturvamateriaali työntekijöille
- Työllisyysalueen muutosturvaohjeistus

Lisätiedot: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, puh. 050 307 6114, helena.vuopionpera-kovanen@viitasaari.fi, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja Anni Riihimäki, puh. 044 459 7301, anni.riihimaki@viitasaari.fi tai ymparistopalveluiden palvelualuejohtaja Sari Flyktman, puh. 044 459 7385, sari.flyktman@viitasaari.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää, että

- 1) työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa ja hyvinvointialueilla annetun lain 4 §:n edellyttämät neuvottelut on käyty ja 13 § mukainen neuvotteluelvoite on täyttynyt.
- 2) se hyväksyy yhteistoimintaneuvotteluiden pohjalta esittelytekstin mukaiset toimenpiteet seuraavasti:
 - Eläinlääkinnästä vähennetään 1,6 htv:n henkilöstöresurssi huomioiden irtisanomisten osalta käytössä olevat lievennysvaihtoehdot.
 - Siirrytään yhteen tuotantoeläinpäivystysalueeseen 2.1.2026 alkaen.
 - Liitytään Keski-Suomen maakunnalliseen päivystyssopimukseen tuotantoeläinpäivystyksen osalta vuoden 2026 alusta alkaen.
- 3) se saattaa ympäristölautakunnalle vahvistettavaksi päätöksen yhteen päivystysalueeseen siirtymisestä sekä Keski-Suomen maakunnalliseen päivystyssopimukseen liittymisestä.

Yhteistoimintaneuvotteluiden lopputuloksen taloudelliset vaikutukset huomioidaan talousarviossa 2026.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkitään pöytäkirjaan, että ympäristöpalveluiden palvelualuejohtaja Sari Flyktman esitteli asiaa kokouksessa ja oli paikalla kokouksessa klo 17:46 – 18:18.

Merkitään pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen esitteli asiaa kokouksessa.

Merkitään pöytäkirjaan, että tämän pykälän käsittelyn jälkeen pidettiin kokousta klo 18:20. Kokous jatkui klo 18:29.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote palvelualuejohtajat, pääluottamusedustaja, info asianosaisille